

बागमती गाउँपालिकाको नवौँ गाउँसभामा अध्यक्ष श्री विर बहादुर लोप्चनद्वारा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम

यस गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
वडाध्यक्षज्यूहरु,
गाउँ कार्यपालिकाका बोर्ड सदस्य ज्यूहरु,
गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु,
सम्पूर्ण कर्मचारी ज्यूहरु ।

सर्वप्रथम म नेपालमा भएका प्रजातान्त्रिक तथा लोकतान्त्रिक आन्दोलनहरुमा शाहदत् प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरुप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्न चाहन्छु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र प्राप्तिको लागि योगदान पुर्याउनु हुने अग्रणी व्यक्तिहरुको उच्च सम्मानसाथ स्मरण गर्न चाहन्छु ।

बागमती गाउँपालिकामा देखिएका कोभिड १९ को संक्रमण नियन्त्रण, रोकथाम, उपचार गरी नागरिकहरुलाई सहज बनाउन गाउँपालिका प्रतिबद्ध रहेको छ साथै कोभिड १९ को महामारीबाट ज्यान गुमाउनु हुने व्यक्तिहरुप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जलि व्यक्त गर्दै शोकाकूल परिवारजनमा गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । कोभिड १९ बाट संक्रमित भई उपचाररत सबै नागरिकको स्वास्थ्यलाभको कामना पनि गर्दछु ।

यस बागमती गाउँपालिकाको नवौँ गाउँसभाको उद्घाटन समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/८९ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा आफूलाई गौरवान्वित ठानेको छु । गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरु लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले नेपालमा स्थानीय, प्रदेश र संघ गरी तीन तहको सरकार रहने व्यवस्था गरेको छ । नेपालको संविधानको भाग १७ मा स्थानीय कार्यपालिकाको व्यवस्था गरेको छ, जस अन्तर्गत यो संविधान र संघीय कानून बमोजिम स्थानीय तहको कार्यकारिणी अधिकार कार्यपालिकामा निहित हुने व्यवस्था रहेको छ, भाग १८ मा स्थानीय व्यवस्थापिकाको व्यवस्था रहेको छ, जसअन्तर्गत यस संविधानको अधीनमा रही स्थानीय व्यवस्थापिकीय अधिकार गाउँसभामा निहित हुने जुन अधिकार अनुसूची -८ र ९ मा उल्लेख गरिएको छ । साथै उपाध्यक्षको संयोजकत्वमा न्यायिक समिति रहने

व्यवस्था रहेको छ । यसर्थ संघीयताको कार्यान्वयनसँगै गाउँपालिका अब स्थानीय सरकारको रूपमा परिणत भइसकेको हुनाले सदैव जनताको सेवामा समर्पित रहने विश्वास समेत दिलाउन चाहन्छु ।

जनताको पूर्ण लोकतन्त्र, सुशासन, जनताप्रति उत्तरदायी राज्य, भ्रष्टचारमुक्त सभ्य र सुसंस्कृत एवम् कर्तव्यनिष्ठ समाज यस स्थानीय सरकारको आर्दश हुनेछन् । सार्वभौमसत्तासम्पन्न जनताको अधिकार, सुरक्षा घटीबढी नगरी सामाजिक न्याय र समानतामा आधारित समाजको स्थापना पर्ने र स्रोतसाधनको समन्यायिक वितरण गर्दै भौतिक पूर्वाधार, मानवीय विकास, उद्यम विकास आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणसँगै समृद्ध गाउँपालिका स्थापना गर्ने हाम्रो असल विचारसँगै प्रतिवद्ध र समर्पित भइ उद्यत रहनेछौं ।

कोभिड १९ को कारण मानव जाति यस शताब्दीकै ठूलो संकटमा परेको छ । विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको यस कोभिड १९ को संक्रमणको कारण हाल विश्व नै आक्रान्त बनेको छ । यस कारण उत्पन्न असहज तथा असाधारण परिस्थितिले मानव समुदाय नै प्रभावित बनाइ समुदायको माग, आवश्यकता र प्राथमिकतालाई नै बदलिदिएको छ । मुलुकको अर्थतन्त्र र समग्र शासन प्रक्रियामा पनि असर पुऱ्याएको छ । यस्तो परिस्थितिमा हरेक तहका सरकारले मुलुकमा आफ्नो तर्फबाट प्रवाह गरिने सार्वजनिक वस्तु तथा सेवाहरुको पुनःप्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने भएको छ ।

यसै सन्दर्भमा नेपाललाई कोभिड १९ को संक्रमणको नियन्त्रण र रोकथाम गरी कोभिड १९ मुक्त बनाउने, स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, कृषि, उत्पादन र रोजगारी प्रवर्द्धन जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकता राख्ने, स्वास्थ्य क्षेत्रमा देखिएका स्वास्थ्य संकट र यसबाट सिर्जित परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्ने गरी यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

नेपालमा कोभिड १९ को संकट विरुद्धमा जुध्नको लागि यस बागमती गाउँपालिकाले शुरुवाती चरणदेखि सक्रियताको साथ नै अत्यन्त महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । यस गाउँपालिकाले क्वारेन्टिन, हेल्प डेक्स स्थापना, कोभिड १९ अस्थायी अस्पताल निर्माण तथा सञ्चालन, कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण गर्नको लागि अथक प्रयास गरेको छ । कोभिड १९ को संक्रमणबाट कसरी बच्न सकिन्छ भन्ने विषयमा यस गाउँपालिका बासीहरुका लागि सचेतनामूलक कार्यक्रम, पम्प्लेटिड प्रचार प्रसार गरिएको छ ।

हाल यस गाउँपालिकाबाट रोजगारीको शिलशिलामा विश्वका विभिन्न मुलुकहरुमा गएका र कोभिड १९ को असरको कारण रोजगारी गुमाई धेरै संख्यामा ती मानिसहरु गाउँ फर्किने क्रममा रहेका छन् । यसरी कोभिड १९ को कारण सिर्जित तथा सिर्जना हुने सक्ने विभिन्न सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक आदि समस्याहरुको विवेकपूर्ण र व्यवस्थित रुपमा सामना गर्नु पर्ने देखिन्छ । यसरी उत्पन्न असहज परिस्थितिमा स्थानीय सरकारले विगत वर्षको जस्तो सामान्य प्रक्रिया र नियमित प्राथमिकताभन्दा अझ माथि उठेर नयाँ आवश्यकता र नयाँ चुनौतिको आधारमा आफ्नो नीति, कार्यक्रम र बजेट तर्जुमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकाले सीमित स्रोत साधनलाई बढी उपलब्धिमूलक हुने गरी खर्च गर्नुपर्ने भएकोले कोभिड १९ द्वारा सिर्जित आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नको लागि कृयाकलापहरु पहिचान गरी प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने र प्रभावकारी रणनीतिका साथमा कोभिड संवेदनशील बजेटको माध्यमबाट परिस्थितिको पुर्नलाभका निम्ति प्रयास गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

विद्यमान यस परिस्थितिमा पनि जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रुपमा रहेको यस स्थानीय सरकार जनआकांक्षा अनुसार गाउँपालिकाको *विकास निर्माण, सुशासन, शान्ति, समुन्नति र सम्मान*को लागि समर्पित रहदै जनताको घरदैलोमा पुग्ने विश्वास पुनः दिलाउन चाहन्छु ।

उपस्थित महानुभावहरु,

अब म, यस गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७८/८९ का लागि गाउँ कार्यपालिकाबाट गाउँ सभामा पेश हुने नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी भएको गाउँपालिकाको नीति, तथा कार्यक्रम र बजेट तयारीको ढाँचाहरुलाई अनुशरण गरी यस गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा निम्न अनुसारका समग्र नीति तथा विषयहरुलाई आधार लिइएको छ :

- नेपालको संविधान - २०७२ मा व्यवस्था भएको राज्यका नीति तथा सिद्धान्तहरु, मौलिक हक लगायत अनुसूची-८ र ९ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल अधिकार र सभा अधिकारका सूचीका विषयहरु ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४,

- राष्ट्रिय योजना आयोगको १५ औं योजना (०७६/७७-०८०/८१) का रणनीति तथा कार्यनीतिहरु ।
- यस गाउँपालिकाको आवधिक योजना तथा मध्यकालीन खर्च संरचना २०७८
- आ.व. २०७८/८९ को संघीय सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरु ।
- संघीय सरकारको आ.व. २०७८/८९ को बजेट वक्तव्य ।
- आ.व. २०७८/८९ को बागमती प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रमहरु ।
- बागमती प्रदेश सरकारको आ.व. २०७८/८९ को बजेट वक्तव्य ।
- कोभिड-१९ को विश्वव्यापी संक्रमणको कारण उत्पन्न असहज परिस्थितिको सन्दर्भमा गाउँपालिका/नगरपालिकाको तात्कालिक आवश्यकता पहिचान तथा कोभिड-१९ संवेदनशील योजना तर्जुमा ढाँचा
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- संघीय, प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरु,
- यस गाउँपालिकाको स्रोत साधनहरु,
- विकासका अन्तर सम्बन्धित विषयहरु,
- सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरु संघ र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरु,
- आ.व. २०७७/७८ को बागमती गाउँपालिकाको विगत गाउँसभाबाट पारित नीति तथा कार्यक्रम ।

दीर्घकालीन सोच

“कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार : समृद्ध, सुखी बागमती गाउँपालिकाको मूल आधार”

उद्देश्यहरु :

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ को संक्रमणको रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नु,
- यस गाउँपालिकाका नागरिकहरुलाई कोभिड १९ संक्रमणबाट बचाउनु
- कोभिड १९ को महामारीको कारण सिर्जित समस्याहरुको समाधान गर्न रणनीतिक योजनाहरु कार्यान्वयन गरी गाउँपालिकालाई नै संक्रमणमुक्त बनाउनु
- जनता/नागरिकलाई शासनमा आधिकारिक रुपमा सहभागी गराई संघीय लोकतन्त्रका लाभहरु प्रत्यक्ष रुपमा पुऱ्याउनु,
- यस गाउँपालिकाको सामाजिक तथा आर्थिक रुपान्तरण गरी सभ्य, सुसंस्कृत समाजको स्थापना गर्नु,
- सुशासन, भ्रष्टाचारमुक्त प्रशासनको स्थापना गर्नु,
- भौतिक पूर्वाधार तथा मानवीय संसाधनको विकास गर्दै स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोग गरी समृद्ध, समुन्नति, शान्तिपूर्ण गाउँपालिका स्थापना गर्नु,
- लक्षित समूह/वर्गहरुको विकासका लागि समावेशी, समानुपातिकको आधारमा सशक्तिकरण गराउँदै लैजानु,

प्राथमिकताहरु:

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिएको कोभिड १९ को महामारीको कारण सामाजिक विकास तथा आर्थिक विकासको क्षेत्रमा सिर्जना हुनसक्ने असरलाई न्यूनीकरण गर्न सञ्चालन गर्ने कोभिड १९ संवेदनशील कार्यक्रमहरु
- व्यवसायिक तथा आधुनिक कृषि तथा पशु क्षेत्रको विकास,
- शिक्षा, स्वास्थ्य, स्वच्छ पिउने पानीको सहज उपलब्धता आदि ।

- प्राथमिक तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको पहुँच विस्तार र स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तरीयता,
- प्राविधिक, व्यवसायिक तथा गुणस्तरीय शिक्षाका लागि प्रविधिमैत्री शिक्षा
- रोजगारी सिर्जना, युवा स्वरोजगार कार्यक्रम तथा रोजगारी गुमाई विदेशबाट आउने नेपालीहरुको सीप, क्षमता र ज्ञानको उपयोग
- स्थानीय पूर्वाधार विकासका कार्यक्रमहरु (ग्रामीण यातायात, सडक, ग्रामीण विद्युतीकरण, पुल,साना सिंचाई तथा नदी नियन्त्रण, खानेपानी तथा सरसफाई, लघु उद्यम तथा वैकल्पिक उर्जा आदि),
- दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्यहरु (SDGs) प्राप्त गर्ने कार्यक्रमहरु (जस्तै : गरिबी न्यूनीकरण तथा रोजगारी प्रवर्द्धन, स्वास्थ्य तथा पोषण, विपद्/जलवायु जोखिम न्यूनीकरण आदि),
- लैङ्गिक समानता, महिला सशक्तिकरण, जातीय विभेदको अन्त्य तथा समावेशी विकास,
- सामाजिक विकासका कार्यक्रमहरु (जस्तै : महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक एकल महिला तथा विपन्न वर्ग लक्षित सामाजिक विकास सम्बन्धी कार्यक्रम,
- वन तथा भू-संरक्षण, प्राकृतिक स्रोत र वातावरण संरक्षण,
- स्थानीय सेवाप्रवाहमा प्रभावकारिता, पारदर्शीता र सुशासनको प्रवर्द्धन,
- पर्यटन पूर्वाधार विकास र संस्कृतिप्रवर्द्धन,
- वातावरणमैत्री र बालमैत्री स्थानीय शासन पद्धतिको अवलम्बन,
- युवाको क्षमता तथा खेलकुद विकास कार्यक्रम,
- बस्ती विकास र सामाजिक परिचाल कार्यक्रम,

उपस्थित महानुभावहरु

अब म, उल्लेखित आधारमा अन्तरनिहीत रही यस गाउँपालिकाले आगामी वर्षका लागि अवलम्बन गर्न प्रस्तावित क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहन्छु :

(क) सामाजिक क्षेत्र

(क.१) शिक्षा

“मानवीय विकासको आधार : गुणस्तरीय शिक्षा सबैको अधिकार”

- कोभिड-१९ को संक्रमणको कारणले बालबालिकाको सिकाइमा पर्न जाने क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न तथा विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकालाई विद्यालयमा नियमित पठनपाठनका लागि सहज अवस्था सिर्जना नभएसम्म दूर तथा खुला शिक्षा लगायत वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको माध्यमबाट सिकाइमा यस गाउँपालिकाले **“वैकल्पिक प्रणालीबाट विद्यार्थीको सिकाइ सहजीकरण निर्देशिका २०७७”** अनुसार सहजीकरण गरिनेछ ।
- रेडियो, टेलिभिजन र अनलाइन तथा अफलाइनबाट स्थानीय शिक्षक तथा विद्यार्थीको सहभागिता सिकाई सहजीकरण कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्ने, गराइने छ ।
- डिजिटल वा दूर शिक्षण सामग्री प्रयोग र कोभिड १९ वा यस्तै प्रकारको विपद सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धिका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार र विद्यार्थी संख्याका आधारमा भौतिक दूरी एवम् सामाजिक दूरी कायम राखी कार्यक्रम सञ्चालन सहजीकरण गरिनेछ ।
- वैकल्पिक शिक्षा प्रणालीको माध्यमबाट सिकाइलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउनको लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय, सहकार्य गरिनेछ ।
- विद्यालयमा थप भौतिक पूर्वाधार, शिक्षक व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाई र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।

- **सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७७**
अनुसार यस गाउँपालिकाका आवश्यकता अनुसार मापदण्डको कारण सामुदायिक विद्यालयहरुको समायोजन तथा एकीकरण गरिनेछ ।
- सबैको लागि गुणस्तरीय शिक्षा आजको आवश्यकता भएकोले प्राविधिक शिक्षा, व्यवसायिक तथा वैज्ञानिक शिक्षाको लागि विशेष कार्यक्रम तथा अभियानहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- विद्यालयहरुमा विद्यालय सुधार योजना बनाई योजनावद्ध रुपले विद्यालयको आर्थिक, भौतिक, शैक्षिक सुधार गरिदै लगिने छ ।
- विद्यालयहरुमा शिक्षकहरुको नियमितता र समयमै उपस्थितिको लागि विद्यालयमा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था गरिएको छ र विद्युतीय हाजिरीलाई पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- नेपालको संविधानले शिक्षालाई मौलिक हकको रुपमा स्थापित गरिसकेको परिप्रेक्ष्यमा सबै गाउँबासीहरुलाई शिक्षामा पहुँच पुऱ्याउन विशेष योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा प्रत्यायोजित भई आएको माध्यमिक तहसम्मको शैक्षिक संस्थाको अनुमति तथा नियमन कार्यलाई व्यवस्थित बनाई समय सापेक्ष प्रतिस्पर्धी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यको लागि समन्वयकारी भूमिका प्रदान गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका विषयमा खुला सार्वजनिक सुनुवाई गरी हाल कुनै किसिमका कमी कमजोरी भएमा सुधार गरी शिक्षा क्षेत्रमा विकास र विस्तार गर्दै सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुलाई पेशाप्रति अभूँ बढी जिम्मेवार बनाइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका शिक्षकहरुको मूल्याङ्कनको परिपाटी विकास गरी पूर्ण जिम्मेवार बहन गर्ने शिक्षकलाई पुरस्कृत र नगर्ने शिक्षकलाई कारवाही गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने आर्थिक अवस्था कमजोर भएका विद्यार्थीमध्ये उत्कृष्ट र जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जनतासँग अध्यक्ष कार्यक्रम साथै छुट्टै बजेटको व्यवस्था गरी विद्यालय शिक्षा अध्ययन गर्नबाट बञ्चित भएका तथा असहज अवस्थामा गुज्रिएका अति विपन्न, असाहय एवम् उच्च प्राविधिक शिक्षा अध्ययनरत- विपन्न, जनजाति, दलित, महिला, द्वन्द पिडित, अल्पसंख्यकहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

- सामुदायिक विद्यालयको प्रणालीगत सुधार गरी अभिभावकहरुलाई जिम्मेवारी बनाई आम जनमानसमा विद्यालयप्रतिको अपनत्वमा सुधार गरिनेछ ।
- माध्यमिक विद्यालयमा एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रम सञ्चालन गरी कोभिड १९ लगायत सरुवा रोगको नियन्त्रण, रोकथाम गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वार्षिक रुपमा १ वटा नमुना विद्यालयको निर्माण गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।।
- एक विद्यालय एक फूलवारी निर्माण नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- उच्च शिक्षा अध्ययनमा जेहेन्दार, लगनशील गरिब, आदिवासी जनजाति, दलित, महिलालाई छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने नीति लिइने छ ।
- यस वर्ष नै स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण कार्य सम्पन्न भएकोले स्थानीय पाठ्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- शिक्षक दरबन्दी मिलान र व्यवस्थापन कार्य यस गाउँपालिकाबाट सम्पन्न भएकोले यसलाई थप व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- बागमती गाउँपालिकाको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न शैक्षिक मेला कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ECD सहायक कार्यकर्ताहरुलाई स्थानीय तहबाट थप गर्नु पर्ने बजेट सम्बन्धित निकायमा माग तथा पहल गरी थप गरिनेछ ।
- शैक्षिक क्यालेण्डर र विद्यालय सुधार योजना निर्माण गराई योजना मुताविक विद्यालयहरुलाई काम गराइदै विद्यालय तथा शैक्षिक सुधार गरिने छ ।

(क. २) स्वास्थ्य

“रोग तथा दुर्बलताबाट उन्मुक्त बनौं : शारीरिक, मानसिक तथा सामाजिक रुपमा तन्दुस्त बनौं”

- विश्वव्यापी रुपमा फैलिरहेको कोभिड १९ को संक्रमणबाट बच्नको लागि क्वारेन्टिनको व्यवस्था, कन्ट्याक्ट ट्रेसिङ टोली, कोभिड विशेष तथ्याङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन, कोभिड विशेष जनचेतनामूलक कार्यक्रम, महिला, बालबालिका, असक्त, असहाय, वृद्ध, अपाङ्गता भएकाहरुको संरक्षण, कोभिड १९ व्यवस्थापन कोष, क्वारेन्टिन तालिम, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाको परिचालन, कोभिड क्लिनिक, द्रुत सम्बोधन तालिम आदिको व्यवस्था गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य संस्थाहरूमा थप भौतिक व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन, औषधि तथा स्वास्थ्य सामग्रीको व्यवस्था, खानेपानी तथा सरसफाई र स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्रीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को संक्रमणको रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार गर्नको लागि सबै राजनीतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था, नागरिक समाज सबै सरोकारवालाहरूसँग प्रभावकारी रूपमा समन्वय, सहकार्य गरिनेछ ।
- स्वास्थ्यकर्मी, कर्मचारी, जनप्रतिनिधि सबैले अग्रपंक्तिमा रही सक्रियताको साथ परिचालित भइ कोभिड १९ को संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीलाई नियन्त्रण, रोकथाम तथा व्यवस्थापन गर्न कोभिड १९ अस्थायी अस्पताल महाकाल खोल्ने र थाइसिडिटारमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ अस्थायी अस्पतालमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री एवम् उपकरणहरू अक्सिजन सिलिण्डर, कन्सेन्टेटर आदिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण त्रसित भएका, मनोविज्ञानको रूपमा असर परेका यस गाउँपालिकाको मानिसहरूलाई परामर्श दिनका लागि मनोसामाजिक परामर्शकर्ताहरूबाट परामर्श दिइनेछ ।
- अग्रपंक्तिमा काम गर्ने स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वयम्सेवकहरूलाई प्रोत्साहन गरिने, नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था नभएमा गाउँपालिकाद्वारा प्रोत्साहनभत्ताको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वडाका स्वास्थ्य चौकीबाट स्तरीय आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ । साथै यी स्वास्थ्य चौकीबाट इमरजेन्सी सेवा पनि दिलाउनको लागि आधारभूत सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- एक गाउँपालिका एक अस्पतालको अवधारणा अनुसार यस गाउँपालिकामा १० शैयाको अस्पताल निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा ४ स्थित थाइसिडिटारमा रहेको ५ बेडको अस्पताल यो वर्ष देखि नै सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
- सरकारबाट निःशुल्क प्रदान गरिने औषधिहरू सबैको पहुँचमा पुऱ्याइनेछ ।

- स्वास्थ्य चौकी अन्तर्गत चलाइएका गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रमको माध्यमबाट ज्येष्ठ नागरिकहरुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण गरिनेछ ।
- ग्रामीण तथा शहरी स्वास्थ्य सेवालाई बढी प्रभावकारी र व्यापक बनाउन स्वास्थ्य केन्द्रहरु थप गरी विशेषज्ञ सहितको सेवा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रमहरु संचालन गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकामा भएको २ वटा एम्बुलेन्सलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयन ल्याइने छ ।
- ६० वर्षमाथिका ज्येष्ठ नागरिकलाई सहूलियत उपचारको लागि सहयोग गरिने छ ।

(क.३) खानेपानी तथा सरसफाई

“पानी नै हाम्रो प्राण हो, सफा बस्नु नै सभ्यता हो ।”

- गाउँपालिकाभित्रका विभिन्न वडाहरुमा रहेका खानेपानीको मुहानहरुलाई संरक्षण र संवर्द्धन गरी गाउँपालिकाका सबै घरहरुमा खानेपानी पहुँच पुर्याउने उद्देश्यका साथ एक गाउँ एक खानेपानीको नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- खानेपानी योजनाको गुणस्तर सुधार, धारा वितरण व्यवस्था तथा आवधिक स्वच्छता जाँच, शौचालय व्यवस्थामा ध्यान पुर्याइने छ ।
- पानीको पहुँच भएका ठाउँमा एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- वडा नं ४ मा गडिभञ्ज्याङ माथिल्लो सिम्ले देउराली लिफ्टिङ खानेपानी आयोजना र वडा नं ५ मा माभखण्ड खानेपानी आयोजना सञ्चलान गरी सम्पन्न गरिनेछ ।
- खानेपानीका मुहानको संरक्षणका लागि मुहान आसपासमा उपयुक्त मापदण्ड बनाइ लागू गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी गठन भएका समितिहरुलाई वातावरण तथा सरसफाईप्रति बढी उत्तरदायी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र सञ्चालित क्रमागत खानेपानीका योजनाहरुलाई यथाशीघ्र सम्पन्न गर्दै लगिनेछ ।

- बाल क्लबहरुलाई परिचालन गरी सरसफाई तथा हरियाली क्षेत्र विस्तार गरी वातावरणीय सन्तुलन कायम गर्ने कार्यको जिम्मेवारी दिईने छ ।
- मानिसहरुको आवत जावत बढी भएको स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरिनेछ ।

(क.४) संस्कृति प्रवर्द्धन

“मौलिक संस्कृति हाम्रो पहिचान : संरक्षण र सम्बर्द्धन गरे बढ्छ हाम्रो शान”

- नेपाल एक बहुजातीय, बहुभाषिक, बहुधार्मिक, बहुसांस्कृतिक विशेषतायुक्त राष्ट्र भएकोले सबै धर्म, संस्कृति, संस्कार, प्रथा, परम्परा, प्रचलनको सांस्कृतिक मूल्य मान्यतालाई सम्मान गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ । परम्परागत रूपमा रहेका चाडपर्व एवं स्थानीय मौलिकता सहितको धर्म तथा संस्कृतिको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका विभिन्न जात-जातिहरुको भाषा, धर्म, इतिहास, संस्कार र संस्कृतिलाई संरक्षण एवं सम्बर्द्धन र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- मातृभाषा, मौलिक संस्कार संस्कृतिको संरक्षण गर्नमा विशेष नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- सबै वडाहरुमा तामाङहरुको महान चाँड ल्होसार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक, पुरातात्विक, धार्मिक, पर्यटकीय सम्पदाहरुको पहिचान गरी सोको अभिलेख राखिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको ऐतिहासिक मठ, मन्दिर लगायत गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका धर्मशाला, बौद्ध गुम्बा चर्च आदिको संरक्षण गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका विभिन्न जातजाति तथा समुदायहरुको धार्मिक जात्रा, गुठीलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

(क.५) खेलकुद तथा मनोरञ्जन

“स्वास्थ्यको लागि खेलकुद र मनोरञ्जन”

- गाउँका युवाहरुलाई लक्षित गरी खेलकुदलाई जीवनको अभिन्न अङ्गको रूपमा लिनु पर्ने सन्देशलाई साकार गर्न खेलकुद गतिविधि, क्षमता विकास, विस्तार तथा गाउँस्तरीय खेलकुद विकास समिति गठन गरी कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
- अन्तर गाउँस्तरीय तथा गाउँपालिकास्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गर्न **“गाउँपालिका अध्यक्ष कप”** सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकास्तरीय उपाध्यक्ष ब्याडमिन्टन खेलकूद कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकास्तरीय खेलकुदको लागि रंगशालाको लागि प्युटार, आश्राड, गिम्दी र माल्टामा निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- एक वडा एक खेलमैदानको निर्माण गरी खेलक्षेत्रको विकास गरिदै लगिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयका खेलकुद मैदानको स्तरोन्नति तथा अन्य सार्वजनिक जग्गामा खेलकुद मैदान, युवा क्लब तथा विचरण पार्क निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं ४ स्थित खयरघारीमा गाउँपालिकास्तरीय रंगशाला निर्माण गरिनेछ।

(ख.६) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- राज्यको हरेक अंग तथा संयन्त्रमा महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अपाङ्ग, गरीब, पछाडिका वर्ग सीमान्तकृत, अति सीमान्तकृत आदिलाई राज्यको नीति निर्माण, निर्णय प्रक्रिया र कार्य सम्पादन प्रक्रियामा अर्थपूर्ण सहभागी गराउने कार्य समावेशीकरण भएकोले यी लक्षित क्षेत्रको पहुँच, प्रतिष्ठा, प्रतिनिधित्व र पहिचानको लागि समावेशीकरणको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- समावेशीकरणका क्षेत्रहरु राजनीतिक, प्रशासनिक, आर्थिक, सामाजिक, शैक्षिक आदि क्षेत्रमा माथि उल्लेखित क्षेत्र, वर्ग, जातिको अर्थपूर्ण सहभागिताको लागि विशेष अवसर, समानुपातिक समावेशी, आरक्षण, सकारात्मक विभेद, तालिम, पहुँच, सशक्तिकरण आदि टुलहरुको प्रयोग गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण बढी प्रभावित भएका जेष्ठ नागरिक, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपाङ्ग र असहायको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- लैङ्गिक विभेदको अन्त्य गरी महिलाहरुलाई हरेक कार्यक्रममा सहभागी गराउँदै आर्थिक, सामाजिक तथा राजनैतिक क्षेत्रमा पहुँच पुऱ्याउन उनीहरुको सहभागितालाई सुनिश्चितता गर्ने नीति अवलम्बन गर्दै महिला सशक्तिकरणमा जोड दिइनेछ ।
- दलित, अपाङ्ग, अल्पसंख्यक र पिछडिएका समुदाय एवम् एकल महिलाहरुको क्षमता विकास गरी उनीहरुलाई आर्थिक, सामाजिक र राजनैतिक रुपमा मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउने खालका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- बालश्रम तथा बाल शोषण अन्त्य, घरेलु बालश्रमिकको पुनर्स्थापना तथा जोखिममा परेका बालबालिकाहरुको पुर्नस्थापना गरी यस गाउँपालिका क्षेत्रलाई बालश्रम उल्मुलन क्षेत्र घोषणा गर्दै बालमैत्री वडा तथा गाउँपालिका निर्माण गर्ने नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- दलित, उत्पिडित, आदिवासी जनजाति तथा अन्य पिछडिएका वर्गको लागि आय आर्जन, आत्मनिर्भर तथा क्षमता विकास मार्फत सशक्तिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिकको ज्ञान, सीप, अनुभव र विज्ञतालाई गाउँपालिकाको विकास कार्यमा पूँजीकृत गर्दै उनीहरुको सम्मानित मर्यादापूर्वक जीवन यापन गर्ने वातावरण मिलाउन गाउँस्तरीय जेष्ठ नागरिक समाज गठन गर्नुका साथै जेष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र स्थापनाका लागि सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरुसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्य गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र पारदर्शी ढङ्गले सञ्चालन तथा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- यस गाउँपालिकाको ६० वर्षमाथिका एकल पुरुषहरुलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्रदान गरिँदै आएकोमा यो वर्षपनि निरन्तरता दिइने र आन्तरिक स्रोतबाट व्यवस्था हुने गरी मासिक रु ५००/- थप गरी रु १५००/- पुऱ्याइने छ । साथै ५० वर्षमाथिका अविवाहित महिलालाई एकल महिला भत्ता मासिक रुपमा रु १५००/- दिइनेछ ।
- उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण शीर्षकबाट यस गाउँपालिकाका सुत्केरी महिलालाई सहयोग गर्न **सुत्केरी महिलालाई उपाध्यक्ष कोशेली कार्यक्रम** सञ्चालन गरिनेछ ।

- वडास्तरीय तथा गाउँपालिकास्तरीय महिला, अपाङ्ग, आदिवासी जनजाति, दलित, युवा, जेष्ठनागरिक, बालबालिका तथा पिछ्छाडिको वर्ग आदिको समूह तथा समिति गठन गरी सीप विकास, क्षमता विकास आदिको माध्यमबाट सशक्तिकरण गरिदै लगिने छ । यसको लागि निश्चित बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

(क.७) जनसंख्या व्यवस्थापन

- यस गाउँपालिकामा उपलब्ध स्रोत, साधनको आधारमा विद्यमान जनसंख्याबीच तादम्यता कायम गरिदै लगिनेछ ।
- जनसंख्याको आकार, बनोट, वितरण, संरक्षण र परिचालन सम्बन्धी योजना, संगठन, निर्देशन र नियन्त्रणमा व्यवस्थापकीय कार्य गरिदै लगिनेछ ।
- जनसंख्या वृद्धि वाञ्छित सीमाभित्र राख्ने र बसाइँसराइलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।
- अन्यत्र ठाउँबाट यस गाउँपालिकामा बसाइँसराइ आउने परिवारलाई नगदसहित सम्मान गरिनेछ ।
- मानवीय विकासको माध्यमबाट मावन पूँजी निर्माण गरिदै लगिनेछ ।

(ख) आर्थिक क्षेत्र

(ख.१) कृषि तथा पशुपालन

“ कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि : बागमती गाउँपालिकाको समृद्धि ”

- कृषि क्षेत्रमा थप आधुनिकीकरण, यान्त्रिकरण र विशिष्टिकरण गरी उत्पादकत्व तथा उत्पादन वृद्धिमा जोड दिइने, *स्वदेशी वस्तुको उपभोग गरौं आन्तरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरौं अभियानलाई* आत्मसात गरिनेछ ।
- कृषिलाई आयमूलक, आधुनिक र मर्यादित पेसा तथा उत्पादनशील व्यवसायको रुपमा आधारभूमिको रुपमा काम गरिनेछ ।
- कृषि प्रसार तथा पशु सेवा कार्यक्रमहरु, बजार व्यवस्थापन, बाँझो जमिन उपयोग, जनशक्ति व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

- नश्ल सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन गरी उन्नत नश्लको व्यवसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- भूमि, पूँजी र प्रविधिको संयोजनमार्फत कृषिको भूमिको सदुपयोग गरी कृषि व्यवसायिक उत्पादन बढाउने, भूमिको चक्काबन्दीलाई प्रोत्साहित गर्दै सहकारी खेती, सामूहिक खेती गर्न वा समुदायको समन्वयमा एकै प्रकारको बाली लगाउन उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को विश्वव्यापी महामारीको कारण धेरै मानिसहरुको रोजगारी गुम्ने देखिएकोले कृषि पेशा तथा व्यवसायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । रोजगार गुमेका जनशक्तिको व्यवस्थापनका लागि एवम् रोजगारी प्रदान गर्नको लागि अध्यक्षसँग रोजगार कार्यक्रम यो वर्षदेखि सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनको प्रक्रियालाई आधुनिकीकरण गरी उन्नत जातको बीउ, विजन, कृषि सामग्री तथा अत्याधुनिक कृषि औजारको प्रयोगतर्फ कृषकलाई विशेष सहूलियत प्रदान गरी उत्पादनमा वृद्धि गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- उन्नत जातको मकै तथा धान बीउ वितरण ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिनेछ ।
- जनता संग अध्यक्ष कार्यक्रमलाई आगामी आ.व. ०७८/०७९ मा पनि थप प्रभावकारिताका साथ निरन्तरता दिइएको छ । उक्त कार्यक्रमबाट विशेष गरी स्वदेश तथा वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवा र महिला वर्गलाई लक्षित गरी कृषि तथा पशुपालनका लागि प्रोत्साहन, नगद अनुदान, कृषि सामग्री तथा औजारमा दिँदै आएका ५०% अनुदान लगायतका कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- कृषकहरुलाई आधुनिक नगदेबाली तथा फलफूल खेतीतर्फ प्रोत्सान गर्न स्थानीयस्तर मै कृषि उपज बजार केन्द्रको स्थापनामा जोड दिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. ४ को प्युटारमा रहेको कोल्ड स्टोर सञ्चालन गर्न र वडा नं. ३ तीनपानेमा कृषि संकलन केन्द्र निर्माण कार्यको लागि पहल गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं ४ प्युटारमा कृषि हाट बजार यो वर्षदेखि नै सञ्चालनमा ल्याइनेछ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. २,४,६ र ७ मा लसुनप्याज मिसन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिका वडा नं. ३ मा कृषि तथा दूध उत्पादनमा वृद्धि गर्ने उद्देश्यका साथ कृषकहरुलाई उत्पादनमा आधारित प्रति लिटर ५० पैसा अनुदान ३ नं.वडाबाट प्रदान गरिनेछ ।

- कृषि प्राविधिक तथा कृषि सामग्री आदिको पहुँच सम्बन्धित किसानसम्म पुऱ्याउनुका साथै किसान र उपभोक्ताहरुको बीचका विचौलियाहरुलाई विस्थापित गरी किसानले उत्पादन गरेका उत्पादित वस्तुहरु सिधै बजारसम्म पुऱ्याउनेतर्फ कृषि सहकारी संस्था निर्माण र व्यवस्थापन गर्ने योजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- उन्नत पशुहरुको आयात एवं व्यवस्थापनमा जोड दिदै किसानहरुलाई दूग्ध र मासुजन्य उत्पादनमा प्रोत्साहित गरी बजारीकरणमा समेत जोड दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा कृषि, पशु स्वास्थ्य प्राविधिकको व्यवस्था गरी किसानको पहुँच सहज बनाउँदै पशुधनको क्षति न्यूनीकरणका लागि रोग नियन्त्रणका आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- किसानहरुलाई पशु बिमातर्फ ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रत्येक वडामा कृषि प्राविधिक तथा पशु स्वास्थ्य प्राविधिक कर्मचारीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यक्रमसँग समन्वय गरी कृषि क्षेत्रका जोन, ब्लक र पकेट क्षेत्र घोषणा गरी परियोजना सञ्चालन गरिने छ । जस अन्तर्गत आलु पकेट, बाखा पकेट अदुवा बेसार जोन, दुध, तरकारी पकेट क्षेत्रको लागि बजेट विनियोजन गरिने छ ।
- एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रमलाई बढवा गरिदै लगिने छ । जस अन्तर्गत वडा नं ४ र ६ आलु पकेट, वडा नं.२,४,६ र ७ बाखा पालन र वडा नं. १ सन्तला जोनका रुपमा साथै वडा नं.१, ३ र ५ भैसी पालनको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- फलफूलमा आत्मनिर्भरताका लागि भूगोल तथा हावापानी अनुसार विभिन्न प्रजाति-किबी, ड्रागन फ्रुट, सुन्तला, कागती, केरा आदि फलफूल खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

(ख. २) उद्योग तथा वाणिज्य

- कृषि तथा स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित लघु तथा साना उद्योगहरूको स्थापना गरी स्थानीय रोजगारीको अवसरहरू सिर्जना गरिंदै लगिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र औद्योगिक क्षेत्र स्थापना गरी उद्योग सञ्चालन गर्न उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. ७ को गिम्दीमा औद्योगिक ग्राम स्थापनाको लागि यस गाउँपालिकाले पूर्व सम्भाव्यता अध्ययन र यसको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनका लागि प्रदेश सरकार एवम् संघीय सरकारसँग अनुरोध गरी औद्योगिक ग्राम स्थापनाको लागि सम्बन्धित निकाय एवम् मन्त्रालयमा अनुरोध गरी औद्योगिक ग्राम स्थापना कार्य अगाडी बढाइने छ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका साना तथा मझौला उद्योगीहरूलाई आकर्षण गर्न विशेष कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- उद्योग वाणिज्य संघ र घरेलु तथा साना उद्योग महासंघसँगको समन्वयमा गाउँक्षेत्रमा संचालित व्यवसायिक फर्महरूको दर्ता तथा नवीकरण कार्यलाई गति दिइनेछ ।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी (PPP Model) नीतिको अवलम्बन गर्दै निजी क्षेत्रसँगको सहकार्यमा गर्न सकिने दीर्घकालीन योजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- घरेलु तथा साना उद्योग विकास समितिसँगको समन्वयमा कृषि तथा जडीबुटी, वनजन्य घरेलु उद्योग स्थापनामा जोड दिदै उत्पादित बस्तु बजारीकरणका लागि प्रोत्साहनमूलक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- खानी, कसर र वासिङ आदि उद्योगलाई अनिवार्य यस गाउँपालिकामा दर्ता तथा नवीकरण गरी अनुगमन तथा नियमनमार्फत व्यवस्थित गरिंदै लगिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा चुनढंगा लगायत अन्य खानीहरू भएकाले खानीजन्य उद्योगहरू स्थापना तथा सञ्चालनको लागि सहजीकरण गरिनेछ ।
- गरिवी न्यूनीकरणका तथा निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छ।

(ख.३) पर्यटन

“बागमती गाउँपालिकाको भावना : पर्यटक हाम्रो पाहुना”

- सातकन्य/तीनपाने राडार क्षेत्र पर्यटन विकासको लागि गुरु योजना निर्माण गरिएको छ र गुरु योजना अनुरूप व्यवस्थित र वैज्ञानिक रूपले पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिँदै लगिने नीति अबलम्बन गरिएको छ । यस क्षेत्रमा पिकनिक स्पोर्ट, पार्क तथा पदमार्ग निर्माण आदिको काम गरी सौन्दर्यकरणको काम अगाडि बढाइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको अन्य पर्यटकीय क्षेत्रहरु गिम्दी चमेरे गुफा, माझखण्ड बुद्ध विहार तथा रुद्रेश्वर महादेव आदि क्षेत्र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको खोज तथा पहिचान कार्य अगाडि बढाइ पर्यटकीय क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ । यी क्षेत्रहरुमा पर्यटकहरुलाई आवतजावतको लागि पदमार्ग निर्माण कार्य शुरु गरिनेछ ।
- वडा नं.४ स्थित कालेश्वर र बुढादेवी मन्दिरको धार्मिक रूपले महत्व देखिएकोले उक्त मन्दिरसम्म पर्यटकहरुलाई पुर्‍याउनका लागि यस क्षेत्रको विकास गरिँदै लगिनेछ ।
- प्राकृतिक, धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक महत्व बोकेका पर्यटकीय क्षेत्रहरुको खोज तथा अनुसन्धान कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- पर्यटकलाई पाहुनाको रूपमा स्वागत र सम्मानसाथ सत्कार गरिने आवास र गाँसको लागि यस गाउँपालिकाको वडा नं ७ स्थित मगर गाउँलाई थप व्यवस्थित गरिँदै लगिने छ । साथै अन्य ठाउँमा पनि होम स्टे सञ्चालनका सम्भावनाका ठाउँहरुको अध्ययन गरि होम स्टेको प्रवर्द्धन गरिँदै लगिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा भएको पर्यटन क्षेत्रको विकास तथा प्रवर्द्धन गर्नको लागि पर्यटन पूर्वाधार विकासमा पनि जोड दिइने नीति लिइनेछ ।

(ख.४) सहकारी

“आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि सहकारीमा केन्द्रित हौं ।”

- स्थानीय स्तरमा छरिएर रहेको स-साना पूँजीहरु संकलन गरी पूँजी निर्माणमा लाग्नको लागि सहकारीहरुको स्थापना, विकास गरिदै लगिने छ ।
- सहकारीको सिद्धान्तहरु १. स्वैच्छिक तथा खुला सदस्यता, २. सदस्यहरुद्वारा प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण, ३. सदस्यहरुको आर्थिक सहभागिता, ४. स्वायत्तता र स्वतन्त्रता, ५. शिक्षा, तालिम र सूचना ६. सहकारीहरुबीच सहयोग र ७. समुदायप्रति सहयोग आदिलाई आत्मसात गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय क्षेत्रहरुसँग सहकार्य गरी उत्पादनमूलक, रोजगारीमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रममा लगानीमैत्री वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- कृषि सहकारी माध्यमबाट उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरिनेछ ।
- उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमबाट महिला सहकारी संस्था तथा समूहहरुलाई आय-आर्जनका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरुको अनुगमन तथा नियमन गरी संख्यात्मक भन्दा गुणात्मक सेवामा केन्द्रित गरी एकिकरण गर्ने नीति तय गरिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालन भएका सबै विषयगत सहकारी संघ संस्थाहरुसँग समन्वय गरी उनीहरुलाई लक्षित वर्गका लागि सीप विकास तथा उद्यमशीलता विकास सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै गरिवी र बेरोजगारी हटाउने कार्य गर्ने तर्फ अभिप्रेरित गरिनेछ ।

(ख.५) वित्तीय क्षेत्र

- यस गाउँपालिकामा नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा इजाजत प्राप्त क वर्गको कुमारी बैंक यस गाउँपालिकाको वडा नं. ३ छपेलीमा र वडा नं. ७ गिम्दीमा यस बैंकको एक्स्टेन्सन काउन्टर स्थापना भइ सञ्चालनमा आएको छ । यस बैंकमार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यक्रमलाई गाउँ गाउँमा पुऱ्याई सरल र सहज बनाइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु स्थापना र सञ्चालनको लागि पहल गरिने छ ।

(ग) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

(ग.१) वन तथा भू - संरक्षण

- वन व्यवस्थापनलाई वैज्ञानिक बनाउनको लागि सरकारी, निजी, धार्मिक, कबुलियत तथा सामुदायिक वनलाई व्यवस्थित गरिंदै लगिने छ ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूसँग छलफल तथा अन्तर्क्रियाको माध्यमबाट वार्षिक कार्य योजना निर्माणको लागि यस गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयबाट सहयोग पुर्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वन ऐन तथा नियमावली २०७६ अनुसार गाउँपालिकाले सामुदायिक वन लगायत अन्य वनका उपभोक्ता समितिहरूसँग समन्वय गरी वनसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्रका वनलाई संरक्षण गरी खाली ठाउँहरूमा वृक्षारोपण कार्य अगाडि बढाइनेछ । सातकन्य राडर क्षेत्रमा लाली गुराँस वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक वन व्यवस्थापन नीतिलाई सहयोग पुग्ने खालका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- ढुङ्गेलो लगायत वन विनासप्रति नागरिकलाई सचेत गराई वन संरक्षणमा सबैलाई सहभागिता गराइनेछ ।
- पहिरो गएको स्थान तथा पहिरोको जोखिम रहेको स्थानमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी क्षति कम गर्न सडक किनारमा बाँस, अम्रिसो, अन्य प्रजातिको रुख विरुवा रोपन गरी वायो इन्जिनियरिङको विकास गरिंदै लगिनेछ ।

(ग.२) जलाधार संरक्षण

- यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र भएका नदी, झरना, ताल वा अन्य स-साना पानीका मुहानहरूको संरक्षण गरिनेछ ।
- भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा दीगो विकासको सिद्धान्त अनुसार पानीको मुहानहरूलाई संरक्षण गरी

- वृक्षरोपण र तारवार गरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका जलाधार संरक्षण गर्ने आवश्यक योजना संचालन गरिनेछ ।

(ग.३) वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तन

- जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दै जैविक विविधताको संरक्षण गरिनेछ ।
- क्रमिक रुपमा बढ्दै गएको जलवायु परिवर्तन प्रति गाउँबासीलाई सचेत गराउँदै हरियालीपनको विकास गरी जलवायुको प्रतिकूल परिवर्तनलाई न्यूनीकरण गर्दै लगिनेछ ।
- सरोकारवालाहरुसँगको समन्वयमा जलवायु परिवर्तनको प्रभावबाट पर्ने असरहरुबाट बच्ने उपायका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

(ग.४) फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन

- माल्टा, प्युटार, आश्राङ, गिम्दी सहरीकरण हुदै गरेका ठाउँहरुमा ढल निकासको व्यवस्थापन गरिदै लगिने छ ।
- गाउँपालिकाभित्रका बजारउन्मुख क्षेत्रमा घरघरबाट उत्सर्जन हुने फोहोरलाई गल्ने र नगल्ने गरी दुई भागमा विभाजन गरी गल्ने फोहोरबाट कम्पोष्ट मल तयार गर्ने र नगल्ने फोहोरलाई पुनः प्रयोग गर्ने प्रविधिलाई प्रोत्साहन गरिदै लगिनेछ ।
- प्लाष्टिकजन्य वस्तु वातावरणीय दृष्टिकोणले हानिकारक हुन भन्ने कुरा गाउँवासीहरुमा चेतना अभिवृद्धि गराउँदै यसको विकल्पको खोजी गरी प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं. ४ स्थित गडीभञ्ज्याङ क्षेत्रमा ल्याण्डफिल साइटको अवधारणा अगाडि बढाइनेछ ।

(ग.५) जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

- खोला नालाबाट उत्पन्न हुने तथा पहिरो र भू-क्षयबाट हुने प्रकोप नियन्त्रण गर्न खोलामा तटबन्द निर्माण गरी रोकथाम गरिनुका साथै जलउत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यालयसँगको सहकार्य एवं समन्वयमा नियन्त्रणका आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको बागमती नदी किनारमा नदी नियन्त्रणको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग अनुरोध गर्ने एवम् यस गाउँपालिकाले पनि लगानी गर्ने नीति अवलम्बन गरिएकोछ।

(ग.६) विपद व्यवस्थापन बारुण नियन्त्रण सञ्चालन

- गाउँपालिकास्तरीय विपद व्यवस्थापन समिति र वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिमार्फत विपदका चार चरणहरु 1. Mitigation-अल्पीकरण) 2. Preparedness(पूर्व तयारी 3. Response(प्रति कार्य) 4. Recovery (पुनःस्थापना) का कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरी विपदलाई न्यूनीकरण र व्यवस्थित गरिदै लगिने छ ।
- यो वर्षदेखि नै गाउँपालिकाको प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- कोभिड १९ को विश्वव्यापी संक्रमणको कारण उत्पन्न असहज तथा असाधारण परिस्थितिको सामाना गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी, कृषि उत्पादन तथा रोजगार प्रवर्द्धन जस्ता क्षेत्रलाई प्राथमिकतामा राखी गाउँपालिकालाई नै कोभिड १९ मुक्त बनाउन रणनीतिक योजनाहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ को महामारीको कारण सामाजिक, आर्थिक क्षेत्र सांस्कृतिक क्षेत्रमा सिर्जित परिस्थितिलाई सम्बोधन गर्नको लागि अनुकूलन कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कोभिड १९ संवेदनशील योजना सहितको नीति, योजना, कार्यक्रम तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- कोभिड-१९ को विश्वव्यापी संक्रमण रोकथामको लागि संघ तथा प्रदेशसँगको सहकार्यमा आवश्यक स्वास्थ्य सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने नीति अपनाइने छ ।
- कोभिड १९ लगायत भविष्यमा आउन सक्ने अन्य प्रकोप तथा विपद व्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकारको क्षमताको विकास गरिनेछ ।

- महाव्याधि समेतलाई ध्यानमा राखी विपद व्यवस्थापन गर्नको लागि क्षमता विकास कार्यक्रम गरिनेछ ।
- सम्भावित विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि गाउँपालिकाका सबै वडामा प्राकृतिक प्रकोप सम्बन्धमा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँबासीहरुलाई लक्षित गरी विपत्त पश्चात आइपने जोखिमबाट बच्नका लागि पूर्व तयारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत अन्य सरोकारवाला निकायहरुसँगको सहकार्यमा विपद व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(घ) पूर्वाधार क्षेत्र

“मानवीय र भौतिक पूर्वाधार : समुन्नति र दिगो विकासको आधार”

(घ.१) स्थानीय सडक, पुल तथा झोलुङ्गे पुल

- गाउँपालिका सडक गुरु योजना (RMTMP) निर्माण गरेर सडकहरुको वर्गीकरण गरी व्यवस्थित रुपमा विकास गरिँदै लगिने छ ।
- सडक गुरु योजनाको मापदण्ड अनुसार सडकहरुको निर्माण र स्तरोन्नति गरिने छ ।
- सडक गुरुयोजना अन्तर्गतको महत्वपूर्ण सडकहरुको प्राथमिताको आधारमा संघीय सरकार र प्रदेश सरकार तथा यस अन्तर्गतको निकायसँग समन्वय गरी कालोपत्रे सडक निर्माणको लागि प्रक्रिया बढाइनेछ ।
- लामो अनि एकभन्दा बढी वडा जोड्ने सडकहरु यस गाउँपालिकाको गौरवको आयोजनाहरुमा समावेश गरी क्रमागत विकास गरिने छ ।
- यसै क्रममा सडकलाई (क) वडा कार्यालयबाट केन्द्र जोडिएको सडक, (ख) पर्यटन पूर्वाधार सडक/बागमती नदी करिडोरमा निर्माण गरिने सडक र (ग) ग्रामीण कृषि सडक र (घ) टोलवस्ती सडक गरी चार भागमा वर्गीकरण गर्दै आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- फराकिलो बाटो एवं पार्क निर्माण गरी आधुनिक गाउँको निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सडक बाटो स्तरोन्नति, नयाँ निर्माण, मर्मत कार्य गर्नका लागि ब्याकहु लोडर खरिद गरी प्रयोग गरिने छ ।
- पूर्वाधार निर्माणलाई अपाङ्गमैत्री बनाइने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाभित्र सुरक्षित र मर्यादित यात्राका लागि सडक सुशासन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

(घ. २) सिंचाई

- सम्भावित नयाँ सिंचाई आयोजनाहरु निर्माण गरी थप जग्गामा सिंचाई सुविधा पुर्याई कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- संचालित सिंचाई आयोजनाहरुको मर्मत तथा स्तरोन्नति गरी बाह्रै महिना सिंचाई सुविधा पुर्याउने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं २,४,६ र ७ मा बागमती नदीबाट सिंचाई आयोजना सञ्चालन गर्नको लागि प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।

(घ. ३) भवन तथा शहरी विकास

- यस गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवनको निर्माण कार्य यो आ.व.२०७८/७९ मा नै सम्पन्न गरी सुविधासम्पन्न भवन सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको वडा नं ४ थाङसिङटारमा १० शैयाको अस्पताल भवन निर्माण कार्य यो वर्ष नै शुरू गरिनेछ ।
- सांस्कृतिक तथा धार्मिक सामुदायिक भवनहरु गुम्बा, मगर संग्राहलय आदि भवन निर्माण कार्य सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
- भवन निर्माण गर्दा भवन निर्माण आचार संहिता २०७२, र यस गाउँपालिकाको भवन निर्माण मापदण्ड, वस्ती विकास, सहरी योजना तथा भवन निर्माण मापदण्डको आधारमा भवन निर्माण कार्य गरिने छ ।

- यस गाउँपालिकाले बनाएको भवन निर्माण मापदण्ड पूर्ण रुपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
- JICA को सहयोग सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागद्वारा सञ्चालन हुने भवन निर्माण मापदण्ड तथा नक्सा पास सम्बन्धी कार्यक्रमलाई पाइलोटिङको रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको भू-उपयोग योजना निर्माण गरी बस्ती र सहरी योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति तथा भवन निर्माण आचार संहिता अनुसार आवास निर्माण गरी व्यवस्थित गाउँ निर्माण गरिनेछ । स्वच्छ वातावरणलाई ध्यानमा राख्दै भवन निर्माणको नक्सा पास गर्दा एक घर कम्तिमा दुई वृक्षारोपणलाई अनिवार्य गर्ने अभियानका रुपमा भवन मापदण्ड निर्माण गरी लागू गरिनेछ ।
- भूमि समस्या समाधान आयोगसँग समन्वय गरी सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित बसोबास अन्तर्गत पर्ने नागरिकहरूलाई जग्गा धनी प्रमाण पूर्जा प्रदान गर्ने कार्यलाई सहजीकरण गरिनेछ ।
- व्यवस्थित बजारीकरणका लागि बजारी विकास तथा आवास विकास सम्बन्धी मापदण्डलाई आवश्यकता अनुसार सुधार एवं परिमार्जन गरी प्रयोग गरिनेछ ।
- नेपाल सरकार तथा दातृ निकायसँग समन्वय गरी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका पूर्वाधारहरू जस्तै गाउँपालिका भवन, रंगशाला, सभागृह, ल्याण्डफिल्ड साइट, एकिकृत जग्गा विकास कार्यक्रम, प्राविधिक शिक्षालय तथा धार्मिक पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण कार्यको पहल गरिनेछ ।

(घ. ४) उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत (बैकल्पिक उर्जा समेत)

“उज्यालो देखी अध्यारो आफैँ भादगछ”

- ग्रामीण विद्युतीकरण अन्तर्गत विद्युतको पहुच नपुगेको गाउँहरूमा विद्युतीकरणको कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- गाउँबासीलाई सौर्य उर्जा उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरी उज्यालो गाउँपालिका अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा सञ्चालित खानी खोला र माण्डु जल विद्युत उत्पादनलाई नियमन तथा सहजीकरण गरी गाउँपालिकाबाट आवश्यक सहयोग गरिदै लगिने छ । साथै यस

हाइड्रोपावरबाट उत्पादन भएका विद्युतलाई गाउँपालिकामा विस्तार गरी लोडसेडिङलाई न्यूनीकरण गरिनेछ।

- बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रसँगको समन्वयमा धुँवारहित चुलो निर्माणलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धनबाट खानेपानी र सिंचाइको पहल गरिनेछ।

(घ.३) संचार

- नेपाल टेलिकमसँगको सहकार्यमा ग्रामीण क्षेत्रका सबै स्थानमा टेलिफोन र गुणस्तरीय इन्टरनेट सेवाको सुनिश्चिता गर्न पहल गरिनेछ।
- यो वर्ष देखि नै सरकारी कार्यालयहरूमा सञ्चार तथा इन्टरनेटको व्यवस्था गरिने छ।
- यस गाउँपालिकाको सबै वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेटको व्यवस्था गरी विद्युतीय शासनको नीति अवलम्बन गरिदै लगिनेछ।

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

“जनमुखी प्रशासन : प्रभावकारी सेवा र सुशासन”

(ङ१) सार्वजनिक सेवा

- कोभिड-१९ को संक्रमणको कारण प्रभावित भएका सरकारी कार्यालयहरूबाट सुरक्षित रूपमा नागरिकलाई सेवा प्रवाह गरिने छ।
- यस असाधारण परिस्थितिमा कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च बनाउँदै प्रभावकारी रूपमा सेवा प्रवाह गरिनेछ।
- अग्रपंक्तिमा काम गर्ने कर्मचारीहरू कोभिड १९ को संक्रमणबाट बच्नको लागि उच्च सशर्तकता अपनाउन नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- कार्यरत कर्मचारीहरूको वृत्ति विकासका लागि ठोस नीति तर्जुमा गरिनेछ। साथै कर्मचारीहरूको उच्च मनोबल बढाइ सेवामा समर्पित रहनको लागि निजामती स्थायी कर्मचारीहरूलाई कामको आधारमा साधारण परिस्थिति भएमा प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिने छ।

- कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र कार्य क्षमता मूल्याङ्कनका आधारमा पुरस्कार र दण्ड गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकाका वडा कार्यालयमा स्थापना भएका मेलमिलापकेन्द्रको उपाध्यक्ष महिला सशक्तिकरण कार्यक्रमबाट व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- अन्य सेवा सुविधा नेपाल सरकार (संघीय र प्रदेश सरकार) ले तोके बमोजिम हुने छ ।

(ड. २) सूचना प्रविधि तथा विद्युतीय शासन

- यस गाउँपालिकालाई डिजिटल गाउँपालिकाको रूपमा रूपान्तरण गरिदै लगिनेछ ।
- विद्युतीय शासन प्रणाली माध्यमबाट सेवा प्रवाहलाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाइने छ ।
- सूचनाको संकलन, संग्रह अभिलेखीकरण तथा प्रकाशन गरिने छ । सूचना प्रकाशनको लागि गाउँपालिको नाममा वेबसाइट, ई मेल, फेसबुक पेज तथा ऐपको पूर्ण रूपमा प्रयोग गरिने छ ।
- गाउँपालिकाका प्रत्येक वडा र गाउँ कार्यपालिकाभित्रका सबै शाखाहरुलाई विद्युतीय तथा सूचना मैत्री बनाइ सबै अभिलेखहरुलाई कम्प्युटरकृत गरी सुरक्षित गर्न पहल गरिनेछ ।
- सूचना र प्रविधिको माध्यमबाट गाउँपालिकामा सेवाग्राहीको गुनासो सम्बोधन गरिने परिपार्टीको विकास गरिनेछ । यसका लागि गुनासो सुन्ने ईकाई स्थापना गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरुबाट असुल हुने राजस्व आय लेखा अनलाइन एवम् अफलाइन सफ्टवेयर मार्फत कम्प्युटरकृत विलिडमार्फत गर्ने प्रणालीको कार्यान्वयन गरिने छ ।
- गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक, धार्मिक र पर्यटकीय क्षेत्रका बारेमा सूचना र सञ्चारको माध्यमबाट अभिलेखिकरण गरिनेछ ।

(ड. ३) पञ्जिकरण

- वडा कार्यालय मार्फत अनलाईन व्यक्तिगत घटना दर्ता प्रक्रिया र सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने व्यक्तिहरुको अद्यावधिक विवरण कम्प्युटरकृत गरिदै लगिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताको बैंकमार्फत खाता खोली व्यवस्थित गरिदै लगिने छ ।

(ड. ४) स्थानीय तथ्याङ्क संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन

- गाउँपालिकाको समग्र सूचना एपमार्फत संकलन गरी डिजिटाइज्ड गरी गाउँ पार्श्वचित्र बनाइको र यसको अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।
- डिजिटाइज्ड गरेको समग्र सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा विश्लेषण गरी अन्य विषयको अध्ययन तथा योजना बनाई विकासात्मक कार्यलाई अगाडि बढाइने छ ।

(ड.५) सुशासन प्रवर्द्धन

- नागरिकलाई सार्वजनिक रुपमा प्रदान गरिने वस्तु तथा सेवाहरु छिटो, छरितो सरल र न्यायिक रुपमा उपलब्ध गराई असल शासनको अनुभूति दिलाउने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- जनसहभागिता, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, विधिको शासन जस्ता सुशासन पद्धतिको माध्यमबाट सुशासनको प्रवर्द्धन गरिदै लगिने छ ।
- सूचनाको हक सम्बन्धी कानून बमोजिम सेवाग्राहीले मागेका विवरणहरु नियमसंगत रूपले उपलब्ध गराइनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट संचालित योजना तथा कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक परीक्षणका कार्यहरु नियमित रुपमा गरिनेछ ।

(ड.६) सुरक्षा व्यवस्थान

- यस गाउँपालिकामा आवश्यकता अनुसार गाउँ प्रहरी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- नागरिक र प्रहरीबीचको समन्वयबाट नै शान्ति सुरक्षा र अमनचयन तथा सुव्यवस्था कायम गर्ने नीति अबलम्बन गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकास्थित प्रहरी चौकीहरूसँग समन्वय, सहकार्य गरी यस गाउँपालिकामा शान्ति सुरक्षा तथा अमनचयन कायम गरिनेछ ।

धन्यवाद ।

विर बहादुर लोप्चन

अध्यक्ष

बागमती गाउँपालिका